

Bibelen på en skoletime

Mellomtrinnet

Hvorfor er Bibelen viktig for så mange? Hvordan ble Bibelen til? Hva skjer mellom Bibelens permer? Se serien med fire kortfilmer, og bruk veiledningen for undervisning og aktiviteter mellom hver film. Denne ressursen er utviklet for grunnskolelærere på mellomtrinnet og i ungdomsskolen.

Målgruppe:

5. - 7. klasse

Tilknyttede kompetansemål:

KRLE, norsk, samfunnsfag

Læringsutbytte for elevene:

Undervisningsopplegget gir elevene kjennskap til Bibelen som en sentral bok og en kilde til flere kulturbærende fortellinger. De foreslåtte aktivitetene gir rom for filosofisk samtale og etisk refleksjon. Undervisningsopplegget egner seg også inn i tverrfaglige tema, som demokrati og medborgerskap.

Undervisningsforløp steg for steg

Innledende spørsmål

- *Lat som du er på biblioteket. Du ser mange bøker foran deg. Hvilken går du bort til? Hva skal til for at du får lyst til å lese en bok?*
- *Snakk sammen to og to. Hvilken bok er din favoritt akkurat nå? Fortell hvorfor du liker akkurat denne boka.*

Se film 1

<https://vimeo.com/1111582002>

Klassesamtale:

- Kjenner dere til noen fortellinger fra Bibelen?
- Er det noen som vet hvilke personer som er viktige i Bibelen?
- Er det noen som har sett filmer eller lest bøker med handling fra Bibelen?

Snakk sammen. Eventuelt del klassen inn i grupper som snakker sammen før en oppsummering i plenum.

Undervisning:

Bibelen deles inn i det som kalles Det gamle testamentet og Det nye testamentet. Både kristne og jøder anser tekstene i Det gamle testamentet som hellige.

Har dere sett hvordan jødene leser i Toraen, som er det samme som de fem mosebøkene i Bibelen? De har en kjempestor skriftrull i et pent skap som de tar frem. De bruker en «peker» som ser ut som en finger når de skal lese fra Toraen.

Visste du at skriftrull heter «scroll» på engelsk, og at det er der vi fikk ordet skrolle fra?

Det var i slike ruller at bibeltekstene opprinnelig ble skrevet ned. Før de ble skrevet ned, ble disse tekstene overlevert muntlig til hverandre, for eksempel ved at de satt rundt bålet om kvelden og fortalte historier.

Se film 2

<https://vimeo.com/1111582077>

Det gamle testamentet starter med skapelsesfortellingen (lenke til 1. Mos: [Nettbibelen](#)) (Lenke til Tidslinjen: [Tidslinjen](#)).

Det står at det var Gud som skapte jorda, plantene, dyra og menneskene. Han ville at menneskene skulle ta vare på det han hadde skapt. Fordi mennesker ifølge Bibelen er skapt av Gud, har mennesket stor verdi. Mennesket har også ansvar for jorda vår og alt det Gud har skapt.

Refleksjonsøvelse:

Les opp utsagnene. Be elevene lage «tommel opp» eller «tommel ned» for å vise om de er enige eller uenige.

- *Mennesker er mye verdt*
- *Mennesker bør passe på hverandre*
- *Mennesker er skapt av noe overnaturlig*
- *Gud passer på mennesker*
- *Mennesker bør passe på dyrene*
- *Mennesker bør passe på naturen*
- *Mennesker er flinke til å passe på hverandre*
- *Mennesker er flinke til å passe på naturen*

Her kan du som lærer gjerne kommentere svarene som elevene gir. Er alle enige? Er det noen punkter der det er delt ganske likt? Var noen av påstandene vanskelige å ta stilling til?

Nå skal vi straks se en film om Det nye testamentet. Hovedpersonen i denne delen av Bibelen er Jesus.

- *Hvilke stikkord kan dere komme på om Jesus?*

Lag en liste på tavla, eller bruk en digital ordskygenerator til å vise hva elevene forbinder med Jesus.

Se film 3

<https://vimeo.com/1111582053>

-
- *Kom det frem noe mer i filmen som ikke dere visste fra før om Jesus?*

I Bibelen leser vi at mange likte å høre Jesus fortelle historier. Jesus hadde et *budskap* han ville dele med menneskene og fortalte *lignelser*. Det er historier som illustrerte det han mente å si. En veldig kjent lignelse Jesus fortalte var om Den barmhjertige samaritan. Den er slik (hentet fra Lukas 10,30-37):

«En mann var på vei fra Jerusalem ned til Jeriko. Da falt han i hendene på røvere. De rev klærne av ham, skamslo ham og lot ham ligge der halvdød. ³¹ Nå traff det seg slik at en prest kom samme vei. Han så ham, men gikk utenom og forbi. ³² Det samme gjorde en levitt. Han så mannen og gikk rett forbi. ³³ Men en samaritan som var på reise, kom også dit hvor han lå, og da han fikk se ham, fikk han inderlig medfølelse med ham. ³⁴ Han gikk bort til ham, helte olje og vin på sårene hans og forbandt dem. Så løftet han mannen opp på eselet sitt og tok ham med til et herberge og pleiet ham. ³⁵ Neste morgen tok han fram to denarer, ga dem til verten og sa: 'Sørg godt for ham. Og må du legge ut mer, skal jeg betale deg når jeg kommer tilbake.'

³⁶ Hvem av disse tre synes du nå viste seg som en neste for ham som ble overfalt av røvere?» ³⁷ Han svarte: «Den som viste barmhjertighet mot ham.» Da sa Jesus: «Gå du og gjør som han.»

En levitt er en type religiøs leder. Det samme er presten. Samaritanen tilhører et annet folk som ble sett ned på av de fleste som hørte på Jesus.

- *Hva tenker dere er budskapet til Jesus?*
- *Sitt sammen i par eller små grupper. Lag en liste med tre leveregler som vil passe med den måten Jesus ville at menneskene burde være mot hverandre.*
- *Snakk sammen til slutt: Hva kan stå i veien for å gjøre det man egentlig vet er riktig?*

Se film 4

<https://vimeo.com/1111582028>

Hver søndag er det helligdag i Norge. Noen går i kirken, men ikke alle. Noen få må på jobben, men de aller fleste har fri. Det står i skapelsesfortellingen at Gud skapte verden på seks dager, og så hvilte han på den syvende. Slik har vi det fortsatt i Norge.

Det er en lov i Norge om at det ikke er lov å bråke på søndager, for eksempel med gressklipperen.

Dette er et eksempel på at tekstene i Bibelen preger kulturen vår og samfunnet vårt fortsatt.

1. Mosebok 1,1-3:

¹Så var himmelen og jorden fullført, med hele sin hær. ² Den sjuende dagen fullførte Gud det arbeidet han hadde gjort, og den sjuende dagen hvilte han fra hele det arbeidet han hadde gjort. ³ Gud velsignet den sjuende dagen og helliget den. For den dagen hvilte han fra hele sitt arbeid, det som Gud hadde gjort da han skapte.

Det er også en lov i Norge som handler om å hjelpe i nød. Hvis man oppdager at en person har blitt banket opp og ligger livløs i veikanten, så har vi en plikt til å forsøke å hjelpe personen. Vi kan ringe til ambulanse og prøve å gi førstehjelp så godt vi kan.

Straffeloven § 287a – Forsømmelse av hjelpeplikt

“Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som unnlater å yte hjelp til noen som er i åpenbar livsfare eller alvorlig fare for helseskade, når dette kan skje uten særlig fare for ham selv eller andre.”

Kan dere komme på flere eksempler på lover og regler i Norge som stemmer med måten Jesus ønsket at menneskene skulle være mot hverandre?

Andre lover:

Norsk lov og paragraf	Kort innhold	Jesu ord / bibelvers
Helsepersonelloven (1999) § 4 – Forsvarlighet	Helsepersonell skal gi faglig forsvarlig og omsorgsfull hjelp.	Matt 25,36 – «Jeg var syk, og dere så til meg.»
Barnevernsloven (2021) § 1-1 – Formål	Samfunnet har ansvar for barn som lever under skadelige forhold.	Mark 10,14 – «La de små barna komme til meg... for Guds rike hører slike til.»
Likestillings- og diskrimineringsloven (2017) § 6	Forbyr diskriminering på grunnlag av kjønn, religion, etnisitet, funksjonsevne m.m.	Gal 3,28 – «Her er ikke jøde eller greker, slave eller fri, mann og kvinne. Dere er alle én i Kristus Jesus.»
Sosialtjenesteloven (2009) § 18 – Stønad til livsopphold Folketrygdloven (1997) § 1-1 – Formål	Økonomisk og sosial trygghet for dem som ikke kan forsørge seg selv.	Matt 25,35 – «Jeg var sulten, og dere ga meg mat; jeg var tørst, og dere ga meg drikke.»
Naturmangfoldloven (2009) § 1 – Formål Forurensningsloven (1981) § 2	Vern og bærekraftig bruk av naturen, forbud mot unødige forurensning.	1 Mos 2,15 – «Herren Gud tok mennesket og satte det i hagen i Eden for å dyrke og passe den.»

Aktiviteter mellomtrinnet

Aktuelle kompetansemål:

- Utforske og sammenligne tekster og materielle uttrykk som kilder til kunnskap om kulturarv knyttet til kristendom og ulike religions- og livssynstradisjoner
- samtale om og formidle etiske ideer fra sentrale skikkelser i religiøse og livssynsbaserte tradisjoner
-

Aktivitet 1: Jesus-tekster

Gå inn på Tidslinjen og finn fortellingene om Jesus. La eleven lese eller lytte til tekstene, eller begge deler på en gang. Eleven velger to-tre tekster som de synes ser spennende ut.

Oppgave:

Bruk det du nå har lært om Jesus til å finne på en dialog på tekstmelding mellom Jesus og en annen person. Du velger selv hvilken person som skal tekste med Jesus.

Bruk nettsiden «Fake Text Generator» til å skrive inn tekstmeldingene. Ta skjermbilde av samtalen og legg det der læreren din kan se det.

[Fake Text Message | Make Fake Text Conversation](#)

Filosofisk samtale

Spørsmål til refleksjon:

- Hvordan vil du beskrive personligheten til Jesus?
- Hvordan var Jesus mot andre mennesker?
- Hvorfor tror du Jesus er et forbilde for mange mennesker

Aktivitet 2: Mannakorn

Mannakorn er lapper med bibelvers på. Man legger lappene i en boks eller krukke, og så trekker man et mannakorn når man ønsker å lese og snakke om noe fra Bibelen.

Bakgrunn: Ordet *Manna* stammer fra Bibelen, og var et slags brød som ble sendt fra Himmelen til Moses og folket som var flyktninger i ørkenen etter å ha vært holdt som slaver i Egypt i 400 år.

Skriv ut og klipp opp arket med mannakorn. Legg dem i en bolle eller boks. Sitt i grupper på omtrent 4-5 elever, eller gjør aktiviteten sammen hele klassen. Bytt på å trekke mannakorn, og den som trekker, leser bibelverset høyt for de andre elevene.

Snakk sammen om:

- Hva handler teksten om?
- Tror dere at det er Jesus som sier det som står i bibelverset?
- Hvorfor tror dere dette bibelverset er viktig for kristne?
- Hvor i Bibelen er teksten hentet fra? (Se på hva det står om bok, kapittel og vers)

Aktivitet 3: Hvem er jeg i Bibelen?

Bruk en blokk med gule lapper. Skriv navn på ulike karakterer fra en bibelfortelling på lappene. Sitt i grupper. Hver elev på gruppa får en lapp i panna uten at de ser hva som står på lappen. Forsøk å finne ut hvem du er ved å stille ja og nei-spørsmål.

Denne aktiviteten egner seg å gjøre rett etter at dere har jobbet med en spesifikk bibelfortelling sammen. Hvis dere for eksempel har jobbet med fortellingen om Josef, kan det stå «Josef» på en lapp, «Potifar» på en annen, osv.

- Fortellingen om sønnen som kom hjem – Lukas 15, 11-32
 - Mulige karakterer: Faren, sønnen som dro ut, sønnen som ble igjen, grisene, vennene til sønnen som dro ut og festet sammen med han slik at han brukte opp alle pengene. En av karene på gården til far.
- Fortellingen om David og Goliat – 1. Samuelsbok 17,1-58.
 - Mulige karakterer: David, Saul, Goliat, Filisterne, Israelittene, brødrene til David representert ved Eliab som eldste bror,
- Fortellingen om Josef – Dette er en lang fortelling over flere kapitler i slutten av 1.mosebok, så her kan det være bra å bruke historien fra tidslinjen: [Josef og brødrene](#) og [Josef i Egypt](#)
 - Mulige karakterer: Jakob (far til Josef), Rebekka (mor til Josef), Josef, Farao, brødrene representert ved minste bror Benjamin)
- Fortellingen om den barmhjertige samaritanen – Lukas 10,25-377

Bakgrunnsinformasjon om Bibelen til lærere:

[Se disse tre filmene om Bibelen fra BibleProject](#)

- Mulige karakterer: Mann på vei fra Jerusalem til Jeriko, En prest, en levitt, en samaritan, et esel, verten i herberget. Hvis man inkluderer hele avsnittet i lukas der den lovkyndige spør Jesus før Jesus forteller liknelsen kan også Jesus og den lovkyndige være roller.